קיצור שלחן ערוך — הלכות טבילת כלים

הַלּוֹקֵחַ כֵּלִים הַשַּׁיָּכִים לַסְּעוּדָה מֵעוֹבֵד כּוֹכָבִים, אֲפִלּוּ הֵם כֵּלִים חֲדָשִׁים, אִם הֵם שֶׁל מִינֵי מַתֶּכֶת אוֹ זְכוּכִית, אָסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן שׁוּם תַּשְׁמִישׁ אֲפִלּוּ בְּצוֹנֵן, עַד שֶׁטּוֹבְלִין אוֹתָן בְּמַעְיָן אוֹ בְּמִקְוֶה, בְּמָקוֹם שֶׁכָּשֵׁר לְטְבִילַת אִשָּׁה נִדָּה, כְּדֵי שֶׁיֵּצְאוּ מִטָּמְאָתוֹ שֶׁל עוֹבֵד כּוֹכָבִים לִקְדֻשָּׁתוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וְקֹדֶם הַטְּבִילָה, מְבָרְכִין עַל כְּלִי אֶחָד, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל טְבִילַת כֶּלִי. וְעַל שְׁנַיִם אוֹ יוֹתֵר, מְבָרְכִין, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל טְבִילַת כֵּלִים (יו"ד סימן קכ קכא).

כֵּיוָן שֶׁהַכֵּלִים צְרִיכִין טְבִילָה דַּוְקָא בְּמָקוֹם שֶׁכָּשֵׁר לְטְבִילַת נָשִׁים, לָכֵן צְרִיכִין לְזָהֵר שֶׁלֹּא לְהַטְבִּילָן בַּנְּהָרוֹת בְּשָׁעָה שֶׁהֵן גְּדוֹלִים מִגְּשָׁמִים וְהַפְּשָׁרַת שְׁלָגִים, וְזֶה שָׁכִיחַ מְאֹד קוֹדֶם פֶּסַח שֶׁהַנְּהָרוֹת גְּדוֹלִים וּמַטְבִּילִין שָׁם כֵּלִים, וְאֵינוֹ נָכוֹן, עַיֵּן לְקַמָּן סִימָן קס"ב (סִימָן ק"כ ר"א).

כְּלֵי עֵץ אֵינָן צְרִיכִין טְבִילָה. וְאִם יֵשׁ עֲלֵיהֶם חֲשׁוּקֵי בַּרְזֶל, צְרִיכִין טְבִילָה בְּלֹא בְּרָכָה. כְּלֵי חֶרֶס גַּם כֵּן אֵינָן צְרִיכִין טְבִילָה. וְאִם מְצָפִּין מִבִּפְנִים בַּאֲבָר (שֶׁקּוֹרִין גְּלֶעזִירְט) צְרִיכִין טְבִילָה בְּלֹא בְּרָכָה. וְכֵן כְּלֵי חַרְסִינָה (פּוֹרְצְלֵיין) (ק"כ).

אִם הוּא כְּלִי יָשָׁן שֶׁנִּשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ הָעוֹבֵד כּוֹכָבִים בְּאֹפֶן שֶׁצָּרִיךְ הֶכְשֵׁר בְּהַגְעָלָה אוֹ לִבּוּן, צְרִיכִין לְהַכְשִׁירוֹ מִקֹּדֶם וְאַחַר כָּךְ לְהַטְבִּילוֹ (קכ"א)

אִם שׁוֹאֵל אוֹ שׂוֹכֵר כְּלֵי מֵעוֹבֵד כּוֹכָבִים אֵינוֹ צָרִיךְ טְבִילָה. וְאִם שׁוֹאֵל אוֹ שׂוֹכֵר כֵּלִים מֵחֲנֻנֵי יִשְׂרָאֵל צְרִיכִין טְבִילָה בְּלֹא בְּרָכָה, וְהַחֲנֻנֵי יוֹדִיעַ זֹאת לְמִי שֶׁיִּקְנֵם אַחַר כָּךְ שֶׁלֹּא יַטְבִּילֵם שֵׁנִית בִּבְרָכָה (טורי זהב).

יִשְׂרָאֵל הַמַּחְזִיק בֵּית יְצִיקָה (שֶׁקּוֹרִין הוּטֶע), וְהַפּוֹעֲלִים הֵם אֵינָם יְהוּדִים, הַכֵּלִים שֶׁנַּעֲשִׂים שָׁמָּה, צְרִיכִין טְבִילָה בְּלֹא בְּרָכָה.

יִשְׂרָאֵל שֶׁנָּתַן כֶּסֶף אוֹ שְׁאָר מִינֵי מַתֶּכֶת לְאָמָּן עוֹבֵד כּוֹכָבִים שֶׁיַּעֲשֶׂה לוֹ כְּלִי, אוֹ שֶׁיִּתַּקֵּן לוֹ כְּלִי שֶׁהָיָה נָקוּב וְלֹא הָיָה מַחְזִיק רְבִיעִית, צָרִיךְ גַּם כֵּן טְבִילָה בְּלֹא בְּרָכָה.

אֵינוֹ צָרִיךְ טְבִילָה אֶלָּא כְּלִי שֶׁמִּשְׁתַּמְּשִׁים בּוֹ לְמַאֲכָל שֶׁהוּא רָאוּי לְאָכְלוֹ מִיָּד, בְּלִי שׁוּם תִּקּוּן אַחֵר, אֲבָל הַבַּרְזִלִּים שֶׁמְּתַקְּנִין בָּהֶם אֶת הַמַּצּוֹת, וְשֶׁחוֹתְכִין בָּהֶם אֶת הָעִסָּה, וְהַמַּחַט שֶׁתּוֹפְרִין בָּהּ מֶלְיָתָא (צואר עוף ממולא), וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן, אֵינָן צְרִיכִין טְבִילָה, אֲבָל סַכִּין שֶׁל שְׁחִיטָה, וְסַכִּין שֶׁמַּפְשִׁיטִין בּוֹ, כֵּיוָן שֶׁאֶפְשָׁר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּסַכִּין זֶה לְמַאֲכָל שֶׁנִּגְמַר, וְכֵן טַסִּים (בְּלֶעכִין) שֶׁמַּנִּיחִים עֲלֵיהֶם מַצּוֹת, צְרִיכִין טְבִילָה בְּלֹא בְּרָכָה. וּדְרִיפּוּס (שָׁלֹשׁ רַגְלַיִם) שֶׁמַּעֲמִידִין עָלָיו אֶת הַקְּדֵרָה, כֵּיוָן שֶׁאֵין הַמַּאֲכָל בְּעַצְמוֹ נוֹגֵעַ בּוֹ אֵינוֹ צָרִיךְ טְבִילָה. אֲבָל שַׁפּוּד שֶׁל מַתֶּכֶת שֶׁצּוֹלִין עָלָיו בָּשָׂר, צָרִיךְ טְבִילָה בִּבְרָכָה. יֵשׁ אוֹמְרִים, דִּכְלֵי זְכוּכִית גְּדוֹלִים (כְּגוֹן בַּקְבּוּקִים), שֶׁאֵין שׂוֹתִין מִתּוֹכָן, רַק שֶׁמַּחְזִיקִין בָּהֶן אֶת הַמַּשְׁקָאוֹת

לְעָרוֹת מֵהֶן לְתוֹךְ הַכּוֹסוֹת, לֹא חֲשִׁיבִי כְּלֵי סְעוּדָה וְאֵינָן צְרִיכִין טְבִילָה. וְיֵשׁ אוֹמְרִים, דְּצְרִיכִין טְבִילָה (יד אפרים), וְיֵשׁ לְהַטְבִּילָן בְּלֹא בְּרָכָה.

רֵחַיִם שֶׁל פִּלְפְּלִין צְרִיכִין טְבִילָה מִשּׁוּם הַמַּתֶּכֶת. אֲבָל הַתַּחְתּוֹן שֶׁמְּקַבֵּל אֶת הַתַּבְלִין, כֵּיוָן שֶׁהוּא שֶׁל עֵץ, אֵין צָרִיךְ טְבִילָה (ק"כ). וְרֵחַיִם שֶׁל קָפֶה (קאווע) יֵשׁ לִטְבֹּל בְּלֹא בְּרָכָה (עַיִן פתחי תשובה)

צְרִיכִין לְהַשְׁגִּיחַ קֹדֶם הַטְּבִילָה שֶׁיְּהֵא הַכְּלִי נָקִי, וְלֹא יְהֵא עָלָיו שׁוּם לִכְלוּךְ אוֹ חֲלוּדָה (אַךְ רִשָּׁם חֲלוּדָה אוֹ שַׁחְרוּרִית בְּעָלְמָא, שֶׁדַּרְכּוֹ בְּכָךְ וְאֵין מַקְפִּידִין עָלָיו, אֵינוֹ מַזִּיק) וּצְרִיכִין לְהַטְבִּיל כָּל הַכְּלִי בְּבַת אַחַת, שֶׁיְּהֵא כֻּלּוֹ בַּמַּיִם. וּכְלִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ יָד, צָרִיךְ לְהָיוֹת עִם הַיָּד בְּבַת אַחַת כֻּלּוֹ בַּמַּיִם. וְהָאָדָם הַמַּטְבִּיל וְאוֹחֵז הַכְּלִי בְּיָדוֹ, צָרִיךְ לְהַטְבִּיל מִתְּחִלָּה יָדוֹ בְּמָקוֹם שֶׁהוּא מַטְבִּיל. וְלֹא יֶאֱחוֹז אֶת הַכְּלִי בְּכֹחַ אֶלָּא בְּדִבּוּק בֵּינוֹנִי. וְאִם מַטְבִּילִין עַל יְדֵי שֶׁקּוֹשְׁרִין אֶת הַכְּלִי בְּחֶבֶל כְּגוֹן שֶׁמַּטְבִּילִין בַּבְּאֵר, צְרִיכִין לְהַשְׁגִּיחַ שֶׁיְּהֶיה הַקֶּשֶׁר רָפוּי שֶׁיּוּכְלוּ הַמַּיִם לָבֹא בְּכָל מְקוֹם הַכְּלִי.

אִם מַטְבִּיל כֵּלִים שֶׁפִּיהֶם צַר, צָרִיךְ לְהַשְׁגִּיחַ שֶׁיְּהֵיוּ בַּמַּיִם עַד שֶׁיִּתְמַלְּאוּ מַיִם, כִּי צְרִיכִין שֶׁיָּבֹאוּ הַמַּיִם עַל הַכְּלִי מִבִּפְנִים וּמִבַּחוּץ (ק"כ ר"ב).

קָטָן וּקְטַנָּה (עַיִן לְקַמָּן סִימָן ס"ז סָעִיף ט) אֵינָן נֶאֱמָנִין עַל טְבִילַת כֵּלִים (ק"כ).

אָסוּר לְהַטְבִּיל כְּלִי בַּשַּׁבָּת וְיוֹם טוֹב, וְאִם שָׁכַח לְהַטְבִּילוֹ מִקֹּדֶם, יִתְּנֵהוּ לְנָכְרִי בְּמַתָּנָה וַיַּחֲזֹר וְיִשְׁאֲלֶנּוּ מִמֶּנּוּ (עַיִן טורי זהב סָעִיף קטן י"ח) וְאִם הוּא כְּלִי שֶׁרָאוּי לְהָבִיא בּוֹ מַיִם בְּמָקוֹם שֶׁמָּתָר לְטַלְטֵל, יִשְׁאַב בּוֹ מַיִם וְיָבִיא לְבֵיתוֹ, דְּלֹא מִחֲזֵי כְּמַטְבִּיל, וְלֹא יְבָרֵךְ עָלָיו. (אוֹרח חַיִּים סִימָן שכ"ג יו"ד סִימָן ק"כ).